

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Indkaldelse af ideer og forslag til afgrænsning af Miljøkonsekvensrapport for klima-lavbundsprojekt Kvorning

Januar 2023

Hvad er en miljøkonsekvensrapport?

Projekter, der må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt kan kun realiseres på baggrund af en omfattende vurdering af konsekvenserne for miljøet. Vurderingen skal påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkning på:

- Befolkningen og menneskers sundhed
- Den biologiske mangfoldighed, med særlig vægt på arter og naturtyper, der er beskyttede
- Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
- Materielle goder, kulturarv og landskab
- Større menneske- eller naturskabte katastroferisici og ulykker
- Ressourceeffektivitet samt samspillet mellem disse faktorer.

Miljøvurderingen bygger på en miljøkonsekvensrapport, som bygherre skal fremlægge¹. Inden miljøkonsekvensrapporten bliver udarbejdet, indkaldes ideer og forslag til miljøkonsekvensrapportens indhold. Formålet er at borgere, virksomheder og andre interessenter, der kan blive berørt af projektet, får mulighed for at stille spørgsmål og komme med input til miljøkonsekvensrapportens indhold.

Det kan f.eks. være idéer til, hvilke miljøpåvirkninger der skal tillægges særlig vægt i vurderingen, og det kan være forslag om alternativer til projektet eller dets placering.

Miljøkonsekvensrapporten skal give en samlet beskrivelse af projektet og dets miljøkonsekvenser, som kan danne grundlag for en offentlig debat, såvel som miljømyndighedens endelige beslutning om, hvorvidt der kan gives tilladelse til projektet.

Miljøstyrelsen gennemgår miljøkonsekvensrapporten. Rapporten vil, sammen med ansøgningen, eventuelle supplerende oplysninger fra bygherre og udkast til tilladelser, blive offentligt fremlagt i minimum 8 uger. Her bliver der igen mulighed for at sende bemærkninger til Miljøstyrelsen. På baggrund af de indkomne bemærkninger og konklusionerne i miljøvurderingen, vil Miljøstyrelsen afgøre om der kan udstedes tilladelse til det ansøgte projekt.

Læs mere om miljøvurderinger på:

<https://mst.dk/natur-vand/miljoevurdering/>

¹ Gælder for projekter omfattet af § 15 i miljøvurderingsloven med tilhørende bekendtgørelse. Miljøministeriets LBK nr 1976 af 27/10/2021 bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) og BEK nr 1376 af 21/06/2021 bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter

Indhold

1.	Klima-lavbundsprojekt Kvorning	4
1.1	Indledning og baggrund for projektet	4
1.2	Placering	4
1.3	Hvad går projektet ud på	5
1.4	Forventet tidsplan	6
1.5	Inddragelse af offentligheden	7
2.	Projektets miljøpåvirkninger	8
2.1	Støj og trafik	8
2.1.1	Støj	8
2.1.2	Trafik	8
2.2	Luft og lys	8
2.2.1	Luft	8
2.2.2	Lys	9
2.3	Landskab og omgivelser	9
2.4	Jord og råstoffer	9
2.5	Natura 2000-områder	10
2.6	Bilag IV-arter	11
2.7	§3-beskyttet natur	11
2.8	Beskyttelseslinjer	11
2.9	Vandforekomster	11
2.9.1	Overfladevand	11
2.9.2	Grundvand	12
2.10	Kulturhistoriske interesser	12
2.11	Risici	12
2.12	Kumulative effekter	13
3.	Alternativer	14
4.	Sådan får du indflydelse	15
4.1	Hvordan giver du din mening til kende?	15
4.2	Borgermøde	15
4.3	Den videre proces	15

1. Klima-lavbundsprojekt Kvorning

1.1 Indledning og baggrund for projektet

Klima-lavbundsprojektet ved Kvorning i Nørreådal er et projekt under Klima-Lavbundsordningen. Klima-Lavbundsordningen har ophæng i aftale mellem S-regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet om: Finansloven for 2020 (2. december 2019). Klima-lavbundsprojekter skal generelt sikre udtag af lavbundsjorder gennem vådgøring og permanent ekstensivering af arealdriften, samt skabe synergi til øvrige natur-, miljø- og klimaformål.

Klima-lavbundsprojektet Kvorning er et projekt, hvor Naturstyrelsen (NST) er bygherre.

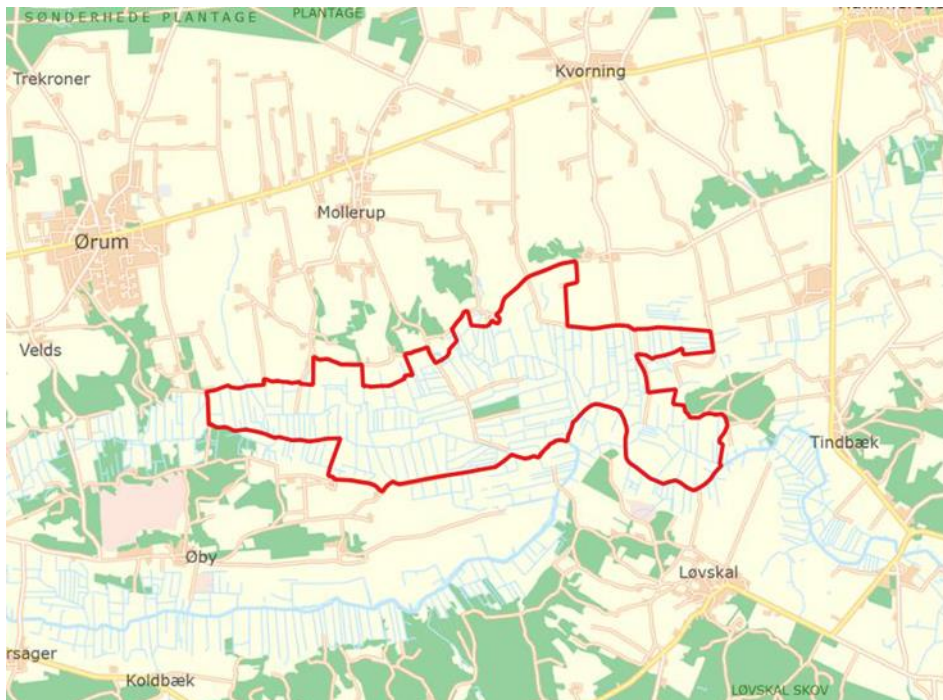
Formålet med klima-lavbundsprojektet Kvorning (KLP) er CO₂ reduktion, men der opnås også større sammenhæng natur i området, som er mere varieret og dynamisk. Dette vil ske ved, at hydrologien bliver mere naturlig, og landbrugsarealerne tages ud af drift. Inden for Kvorning KLP etableres nogle få nye stistrækninger, der gør stinettet mere sammenhængende i området

1.2 Placering

Projektet er placeret i Nørreådal i Viborg Kommune og indgår som et væsentligt element i den regionale landskabsstrategi for Nørreådalens fremtidige udvikling. Landskabsstrategien er udarbejdet af Københavns Universitet i samarbejde med lokalsamfundet og Viborg Kommune.

Landskabsstrategien er et redskab til hvordan, der kan arbejdes med udvikling af Nørreådal i fremtiden. Den skal beskrive hvad landmænd, brugere, jordejere, lokalsamfund, erhverv og bosiddende m.fl. kan og vil prioritere og arbejde for i området. Strategien udgør herved en vision for fremtidens arbejde i området.

Viborg Byråd har på sit møde den 22. juni 2022 afgjort, på baggrund af screening for miljø- og sundhedskonsekvenser, at planlægningen ikke kræver yderligere miljøvurdering.

Figur 1. Lokalisering af Klima-lavbundsprojekt Kvorning i Nørreådal.

1.3 Hvad går projektet ud på

Projektområdet er beliggende i Natura 2000 område nr. 30 - Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk - inden for habitatområde nr. H30.

Klima-lavbundsprojektet har til formål at genoprette den naturlige hydrologi og herunder særligt at fjerne kunstigt dræ-nende elementer i projektområdet på ca. 507 ha. Projektområdet afvandes i dag af et stort antal grøfter og dræn som har afløb til Søbæk og Nørreå. De tørveholdige jorde har et højt indhold af organisk kulstof, som under de nuværende dræ-nede forhold nedbrydes og frigives til atmosfæren som drivhusgasser. Ved at blokere afvandingssystemerne hæves det terrænnære grundvandsspejl og nedbrydningen af tørvejorderne stoppes, hvorved udledningen af drivhusgasser reduceres til gavn for klimaet.

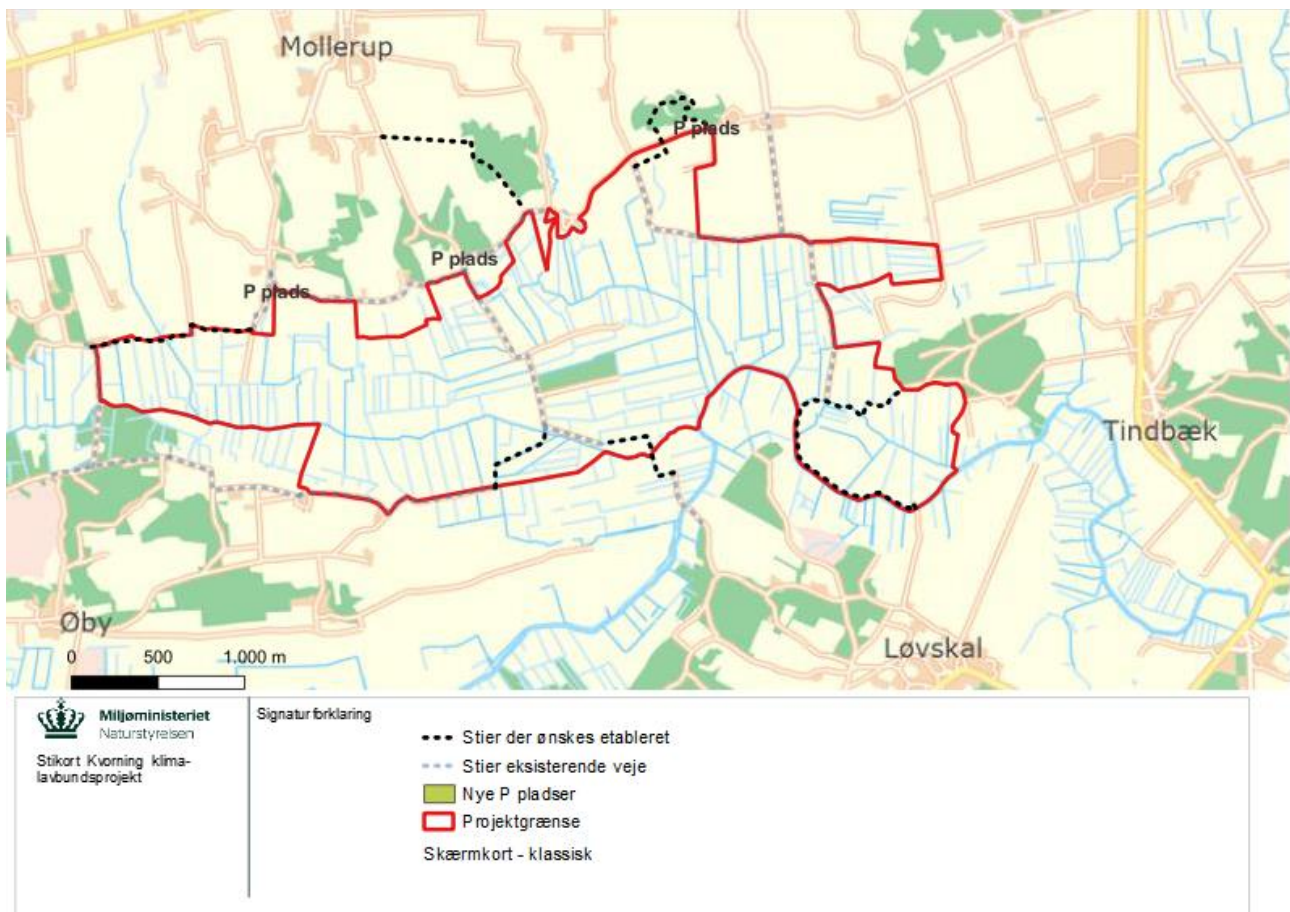
Derudover vil projektet bidrage til implementeringen af vandområdeplanen for Randers Fjord ved en reduceret udlednin-gen af kvælstof (N), foreløbig beregnet til 13 t. N/år, samt ved restaurering af mindre vandløb.

I projektområdet ligger hovedparten af arealerne hen som ekstensive arealer, der benyttes til græsning, høslæt og bio-massehøst. I særligt den centrale del af projektområdet er der dog også en del arealer i omdrift. Den overvejende del af de nuværende ekstensive arealer er §3-beskyttede naturtyper som enge, moser og søer, ligesom flere af vandløbene i projektområdet er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Landbrugsdriften i hele projektområdet ekstensiveres ved pro-jektet, og der tinglyses deklaration på arealerne om fastholdelse af naturlig hydrologi i videst muligt omfang og bestem-melser om, at arealer ikke må omlægges, gødes, sprøjtes, afvandes eller tilplantes.

Klima-lavbundsprojektet forventes realiseret ved at stoppe den intensive dræning af projektarealet, hvorved der vil ind-finde sig mere naturlige hydrologiske forhold i ådalen. Realiseringsprojektet omfatter følgende overordnede anlægstiltag:

- 7 mindre vandløb genslynges til mere naturligt forløb over ca. 6 km, og de nuværende forløb opfyldes. De fysi-ske forhold forbedres yderligere ved udlægning af stenmaterialer.
- Etablering af 130 m kildebæk.

- Etablering af 4 overkørsler i nye vandløb og etablering af 3 nye overkørsler i eksisterende grøfter.
- Etablering af 21 vandhuller og sjapvandsområder.
- Hel eller delvis opfyldning af interne afvandingsgrøfter over ca. 45 km.
- Blokering af dræn på ca. 150 lokaliteter.
- Omlægning af 8 drænsystemer fra oplandet til overrisling.
- Etablering eller oprensning af afskærende grøfter over ca. 0,8 km.
- Sikring af adgangsveje.
- Etablering af nyt spang henover Søbæk og etablering af mindre stistrækninger på i alt 4,1 km.

Figur 2. Forventet placering af stier og P-pladser

1.4 Forventet tidsplan

Projektet har været under udvikling i en flerårig periode i samarbejde med lokalsamfundet, landbruget og kommunen og udgør som nævnt et centralt element i landskabsstrategien for ådalen.

Forventet tidsplan for miljøvurderingsprocessen:

- Primo 2023: Idefase og høring af berørte myndigheder og udarbejdelse af afgrænsningsudtalelse for miljøkonsekvensrapporten
- Medio/ultimo 2023: 2. offentlige høring
- Ultimo 2023/ Primo2024: Meddelelse af afgørelse
- Sommer-Efterår 2024: Forventet opstart anlægsarbejde

1.5 Inddragelse af offentligheden

Klima-lavbundsprojekt Kvorning indgår i en multifunktionel jordfordeling og landskabsstrategi for Nørreådal. Der har i forbindelse med projektmodningen været afholdt en række møder med interessenter.

Der vil blive gennemført 2 offentlige høringer i forbindelse med miljøvurderingsprocessen, hvoraf dette idéoplæg er den første. Efter miljøkonsekvensrapporten og udkast til afgørelse er udarbejdet, vil der blive gennemført en offentlig høring på mindst 8 uger, hvor eventuelle bemærkninger til miljøkonsekvensrapporten og udkast til afgørelse kan fremsendes til Miljøstyrelsen.

Bemærkningerne vil blive behandlet og inddraget inden den endelige afgørelse meddeles.

2. Projektets miljøpåvirkninger

Naturstyrelsen skal som bygherre udarbejde en miljøkonsekvensrapport, som belyser projektets væsentlige miljøpåvirkninger. Hvis Miljøstyrelsen vurderer, at en given påvirkning kan udelukkes at være væsentlig, skal den ikke beskrives i miljøkonsekvensrapporten. Dette vil fremgå af afgrænsningsudtalelsen, som vil blive offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside. Nedenfor er beskrevet hvilke miljøpåvirkninger, der må forventes som følge af anlæg og drift af projektet samt hvilke miljøpåvirkninger, der på det foreliggende grundlag ikke forventes at være væsentlige.

2.1 Støj og trafik

2.1.1 Støj

Støjpåvirkningen vil være størst i anlægsfasen. Støjen vil stamme fra entreprenørmaskiner, som gravemaskiner og jord-dumpere. Der forventes kun lokale og kortvarige støjgener i dagtimerne i nærheden af de spredte ejendomme. Hovedparten af anlægsarbejdet vil ske i en afstand større end 500 meter til nærmeste ejendomme. Området er ca. 2,5 km langt og 1 km bredt. Anlægsperioden forventes at strække sig over 4 måneder i perioden sommer/efterår 2024.

I driftsfasen vil projektet ikke medføre støjgener.

Støjgener forventes ikke at kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i dette projekt, og forventes derfor ikke at blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.

2.1.2 Trafik

Der er primært tale om øget trafik under anlægsarbejdet. Tilkørsel med entreprenørmaskiner til arbejdsarealerne samt lastbiltransporter med betonrør og grus vil foregå via eksisterende asfalt- og grusveje. Herefter vil trafikken ske inden for projektområdet på landbrugsarealerne. Der kan ved disse transporters kortvarigt opstå støvgener, men generne vil være kortvarige og kan sammenlignes med den eksisterende trafik med tunge køretøjer fra intensiv landbrugsproduktion (fodertransporter, mælkevogne, landbrugsmaskiner m.m.). Samlet set vurderes der at være tale om 10 yderligere transporter til og fra projektområdet inden for en anlægsperiode på 4 måneder og tilsvarende mindre landbrugstransport.

I driftsfasen vil området være ekstensivt drevet, og der vil derfor komme en reduceret trafik fra landbrugsmaskiner som følge af den ændrede arealanvendelse.

Trafikale gener og støvgener forventes ikke at kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i dette projekt og forventes derfor ikke at blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.

2.2 Luft og lys

2.2.1 Luft

Hovedparten af anlægsarbejderne vil foregå i tilknytning til de eksisterende grøfter og vandløb, og der vil derfor næsten udelukkende blive håndteret våde eller fugtige sedimenter/jordfraktioner, som ikke støver. Da anlægsarbejderne foregår i en afstand på mere end 500 meter til nærmeste nabo, forventes der ikke at blive støvgener for de omkringboende.

I driftsfasen vil der kun være behov for kørsel med entreprenørmaskiner i forbindelse med den sædvanlige vandløbsvedligeholdelse og ekstensiv drift. Også her håndteres udelukkende våde fraktioner, som ikke giver anledning til støvgener.

De nye projekterede vandløbsprofiler skal udgraves i våde jorde med et højt organisk indhold. Grundet de iltfattige forhold i disse sedimenter, kan der kortvarigt forekomme mindre lugtgener, når disse fraktioner opgraves, og svovlbrinterne afdamper. Lugtgenerne vil være begrænset til den absolutte nærzone på ca. 20 meter og vil være af betydeligt mindre omfang og udbredelse end de eksisterende lugtgener fra intensiv landbrugsdrift (gylleudbringning, udspreddning af spildevandsslam m.m.)

Oprensning af vandløbene i driftsfasen vil som udgangspunkt være uændret eller af mindre omfang og giver erfaringsmæssigt ikke anledning til lugtgener (grundet lavt organisk indhold i sedimentet), og der vil derfor ikke være lugtgener i driftsfasen.

Projektet vil medføre en ekstensivering af landbrugsdriften, som medfører en reduceret ammoniakfordampning fra husdyrgødning fra udbringning og herved bidrager til en generel reduktion af baggrundsbelastning for ammoniak.

Støv og lugtgener forventes ikke at kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i dette projekt og forventes derfor ikke at blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport

2.2.2 Lys

Anlægsarbejderne vil udelukkende blive foretaget i dagstimerne, og der vil derfor ikke være behov for oplysning af arbejdspladser m.m., ligesom projektet heller ikke vil være belyst i driftsfasen.

Lys forventes ikke at kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i dette projekt, og forventes derfor ikke at blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport

2.3 Landskab og omgivelser

Projektområdet ligger inden for de udpegede sammenhængende og bevaringsværdige landskaber i kommuneplanen og de nationale geologiske interesseområder. Naturværdierne og de kulturhistoriske, geologiske og landskabelige værdier i disse områder skal beskyttes. I anlægsfasen vil der være en midlertidig, lokal påvirkning af landskab inden for projektområdet og særligt langs eksisterende grøfter. I driftsfasen vurderes det, at det oprindelige landskabsbillede af en naturlig ådal delvist bliver genskabt. Ved ophør af intensivt landbrug med pløjning, udjævning, fjernelse af sten, dræning mv., vil ådalens karakteristiske former bedre kunne bevares og genskabes. Gennem ekstensiv drift af arealerne vil ådalen fremstå lysåben, men også med mere naturlig dynamik i forhold til oversvømmelser og tilgroning. De geologiske værdier vil med projektet i højere grad blive bevaret ved den ekstensiverede landbrugsdrift og mere naturlige hydrologi.

Ø-Bakker – cirka 230 meter sydvest for projektområdet - er omfattet af en fredning efter naturbeskyttelsesloven fra 1975. Det fredede område omfatter i alt 275 ha men omfatter ikke arealer i selve projektområdet. Grundet afstanden til fredningen og lavbundsprojektets karakteristika, vil det ikke være i modstrid med den gældende fredning.

Samlet set forventes der ikke at være en væsentlig miljøpåvirkning af landskab og omgivelser, hvorfor emnet ikke forventes at blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.

2.4 Jord og råstoffer

Projektområdet indeholder primært tørveholdigt humusjord, og på ådalsskrænterne er der grov sandjord. Der er ingen kortlagte jordforureninger på V1 eller V2 niveau inden for projektområdets afgrænsning. Ligeledes er området ikke omfattet af områdeklassificering.

Med projektet bremses nedbrydningen af den tørveholdige humusjord, som er projektets hovedformål i forhold til klimæffekt. I den østlige del af projektområdet er der kortlagt okker og dermed risiko for okkerforurening. Med projektet vil dræning ophøre, og dermed vil der blive genskabt iltfrie forhold i jordmatricen, som derved kan binde og tilbageholde jernet, der er skyld i okkerdannelsen, i jorden.

Inden for projektområdet vil jord fra brinker og balkler blive skubbet tilbage i grøfterne. Herudover vil der blive etableret 22 vandhuller og terrænskrab på op til 25 cm, hvor overskudsjord vil blive anvendt til opfyldning af grøfter inden for nærområdet og inden for projektområdet. Jordarbejderne tilrettelægges så der sker et minimum af jordtransport.,

Der forventes ikke at være en væsentlig miljøpåvirkning af jord eller fra jord indenfor eller omkring projektområdet, hvorfor emnet ikke forventes at blive belyst yderligere i bygherres miljøkonsekvensrapport.

Den østlige ende af projektområdet grænser op til udpegede råstofområder. Hammershøjs Teglværk indvinder ler i umiddelbar nærhed til projektet. Projektet er afgrænset og projekteret, så der ikke vil ske påvirkning af disse indvindinger og råstofudpegninger.

2.5 Natura 2000-områder

Projektområdet er beliggende centralt i Natura 2000 område nr. 30 – Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådale samt Skravad Bæk inden for habitatområde nr. H30.

Der forekommer en række habitatnaturtyper (rigkær (7230), kildevæld (7220), næringsrig sø (3150), vandløb med vandplanter (3260) og urtebræmmer langs vandløb (6430)) i - eller i direkte tilknytning til projektområdet.

Derudover er der en række udpegningsarter: Grøn kølleguldsmed, odder, damflagermus, kildevældsvindelsnegl, blank seglmos, gul stenbræk, stor vandsalamander, bæk-lampret samt en række yngle og trækfugle.

Figur 2. Foto fra de nordlige ådalsskrænter med naturtyperne kildevæld, som er habitat for blank sejlmos og gul stenbræk og i baggrunden ses de lavtliggende områder langs Søbæk.

Påvirkningen på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag vil blive belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport

2.6 Bilag IV-arter

Der er en række beskyttede Bilag IV-arter, der potentielt kan være i området: Odder, damflagermus, stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Projektets påvirkning på beskyttede arters yngle- og rasteområder, samt individbeskyttelsen vil indgå i bygherres miljøkonsekvensrapport.

2.7 §3-beskyttet natur

Undersøgelsesområdet består i overvejende grad af humusholdige lavbundsjord og størstedelen af arealerne ligger hen som ekstensive arealer, der benyttes til græsning, høslæt og biomassehøst. Cirka halvdelen af det samlede projektareal er med de §3-beskyttede naturtyper enge, moser og sø, ligesom flere af vandløbene i projektområdet er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3.

Vurdering af projektets påvirkning på § 3 områder vil indgå i bygherres miljøkonsekvensrapport

2.8 Beskyttelseslinjer

Søbæk og Nørreå afkaster begge å-beskyttelseslinje (naturbeskyttelseslovens §16). Der må ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende eller foretages beplantning eller ændringer i terrænet inden for en afstand af 150 meter til det vandløb, som afkaster beskyttelseslinjen. Der vil være behov for dispensation fra å-beskyttelseslinjen til bl.a. etablering af tørveskrab samt andre terrænændringer, der ikke er givet tilladelse til i forbindelse med tilladelser efter vandløbsloven og tilhørende bekendtgørelser.

Den østligste, nordligste og vestligste del projektområdet er omfattet af skovbyggelinjen (naturbeskyttelseslovens §17), som afkastes af fredskovsarealerne ved Hvidding Høje / Dybdal, Ø Bakker og Tindbæk Hestehave. Der er et forbud mod byggeri, tekniske anlæg, opstilling af campingvogne m.m. i et 300 meter bredt bælte omkring skove af en vis størrelse. Da klima-lavbundsprojektet ikke omfatter nogle af de ovenfor nævnte forbudselementer, vil der ikke være behov for dispensation fra skovbyggelinjen.

Forholdet til beskyttelseslinjer forventes at indgå i bygherres miljøkonsekvensrapport.

2.9 Vandforekomster

Projektets påvirkning på vandforekomster, herunder fosforbalancen samt evt. behov for tiltag for opsamling af fosfor inden for projektområdet vil blive nærmere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.

2.9.1 Overfladevand

Projektområdet afvander til vandområdet Randers Fjord (DK 1.5 og kystvandopland Randers Fjord - Grund Fjord, Randers Møllerup og ydre (135, 136, 137)), og vandløbene Nørreå og Søbæk udgør de største vandløb. Hertil er der en række mindre tilløb i form af vandløbene Morrild Bæk, Kvorning Møllebæk, Flarup Bæk, Svingelbæk, Riiseng Bæk.

Ifølge basisanalyse for vandområdeplaner (MiljøGIS for både 2015-2021 og 2021-2027) er der registreret "moderat" økologisk tilstand i Kvorning Møllebæk og Morrild Bæk, mens tilstanden er "ringe" for Søbæk, Morrild og Nørreå.

Projektets påvirkning på vandløb, søer og fjord vil indgå i miljøkonsekvensrapporten.

2.9.2 Grundvand

Med projektet vil der ske en regulering af kortere vandløbstrækninger og forsinkelse af vand i jordmatricen, fordi dræning ophører inden for projektområdet.

Der indgår partier med naturtypen rigkær i kanten af projektområdet, som indikerer at der er terrænnære grundvandsforekomster i området.

Projektets påvirkning på grundvandsforekomster vil indgå i miljøkonsekvensrapporten.

2.10 Kulturhistoriske interesser

Der er i den østligste del af undersøgelsesområdet et mindre kulturarvsareal af international betydning. Kulturarvsarealet omfatter en 150 meter lang bronzealdervej, der har gået tværs over det blødeste parti mellem dalens nordside og Tindbæk Hestehave. Hvor vejen passerer det laveste sted, er der bygget et anlæg med mange kraftige tilspidsede egestolper, som er rammet ned i tørvejorden. Herudover er der fund af keramik, bronze, hjortetaksøkser og dyrekogler i tilknytning til vejen, som tyder på, at der har været en kult- eller offerplads. Kun en lille del af vej- og kultanlægget er udgravet, og der er vigtigt at resten forbliver intakt og under gunstige bevaringsforhold.

Museum Viborg konstaterer, at der inden for projektområdet er registreret 2 lokaliteter med fortidsminder. Det ene er et offerfund fra jernalderen, og det andet er et enkeltfund fra stenalderen. Endvidere er der i engene omkring projektområdet fundet flere enkeltfund og depotfund fra stenalder til vikingetid, så der er risiko for yderligere forekomst af yderligere ukendte fortidsminder. Inden for 600 meter fra projektområdet er der fund af en træbygget vej og en trædestensrække, og oppe på de tørre arealer er der bopladser og grave fra hele oldtiden.

Fredskovsarealet Tindbæk Hestehave er omkranset af et beskyttet fredskovsdige, som perifert strejfer undersøgelsesområdet.

Der er registreret to beskyttede sten- og jorddiger langs den nordvestlige afgræsning af projektområdet. Der er ikke projekteret dispensationskrævende anlægstiltag i tilknytning til disse sten- og jorddiger.

Der er ikke kortlagt andre arkæologiske fund, fredede fortidsminder.

Som udgangspunkt tager eventuelle fortidsminder ikke skade af, at arealet bliver mere fugtigt/vådt, og i nogle tilfælde vil et fortidsminde have gavn af, at der bliver en mere stabil eller øget fugtighed.

Der vurderes at være stor risiko for at støde på fortidsminder i forbindelse med gravearbejde. Gravearbejdet vil ifølge bygherre blive planlagt og koordineret i et tæt samarbejde med Viborg Museum.

Kulturhistoriske interesser forventes at blive belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.

2.11 Risici

I forbindelse med udførelsen af anlægsarbejdet udarbejdes der om nødvendigt Plan for Sikkerhed og Sundhed. En indledende risikovurdering tyder ikke på, at der skal udføres arbejde forbundet med større risici for ulykker, og der vil være under 10 personer tilstede i forbindelse med anlægsarbejder og ikke flere samtidige entreprenører.

Det er et krav, at alle maskiner kun anvender bionedbrydeligt hydraulikolie.

Alle entreprenørmaskiner skal medbringe materiale til olieopsamling og inddæmning med kapacitet på minimum 50 liter. Brugt olie, emballage og andet affald skal afleveres til godkendt modtager.

Det vurderes, at der i miljøkonsekvensrapporten ikke er behov for et særskilt afsnit om risici. Påvirkningen fra uheld vil blive indarbejdet i relevante afsnit.

2.12 Kumulative effekter

Naturstyrelsen har pt. kendskab til flg. projekter der kan medføre en kumulativ påvirkning:

- Velds Møllebæk (kvælstofvådområde realiseret 2020) - fosforfrigivelse beregnet til 248 kg P/år de første år.
- Helzen Pumpelag og Enge (lavbundsprojekt realiseret 2021) – fosfortilbageholdelse beregnet til netto 770 kg P/år.
- Skjern Hovedgaard (afsluttet 2021) – fosfortilbageholdelse beregnet til netto 810 kg P/år.
- Venning (start 2019, ikke afsluttet) - Ved gennemførelse af det skitserede projekt vil der være en fosfortilbageholdelse på netto ca. 436 kg P/år.
- Korreborg bæk (start 2021, ikke afsluttet) – Ved gennemførelse af det skitserede projekt vil der være en potentielt fosforfrigivelse på 193,6 kg P/år.
- Øby klima-lavbundsprojekt. (Forundersøgelse påbegyndt 2021, potentiel fosforfrigivelse endnu ikke beregnet.)

Kumulative effekter vil indgå i bygherres miljøkonsekvensrapport.

3. Alternativer

0-alternativet, der beskriver den sandsynlige udvikling og påvirkning på miljøet i den situation, hvor projektet ikke gennemføres vil blive vurderet i miljøkonsekvensrapporten.

Rimelige alternativer, som indkommer under høringen, samt 0-alternativet, vil indgå i bygherres miljøkonsekvensrapport.

4. Sådan får du indflydelse

4.1 Hvordan giver du din mening til kende?

Miljøstyrelsen vil gerne have input fra borgere, foreninger, organisationer, virksomheder og berørte myndigheder, om hvilke miljøforhold der er vigtige at undersøge, i forbindelse med den miljøkonsekvensrapport som bygherre skal udarbejde. Herunder, om der er miljøforhold, der ikke er nævnt i de foregående afsnit, som er relevante at inddrage. Vi skal have modtaget dine idéer og forslag skriftligt per brev eller e-mail senest den 27. januar 2023.

Dit bidrag skal sendes til:

mst@mst.dk

Anfør venligst emnet:

Miljøvurdering af Klima Lavbundsprojekt Kvorning j.nr. 2022 – 28415

Alternativt kan bidraget sendes som brev til:

Miljøstyrelsen

Tolderlundsvej 5

5000 Odense C

Flere oplysninger kan fås hos Miljøstyrelsen, tlf.: 72 54 40 00 eller e-mail: mst@mst.dk

4.2 Borgermøde

Projektet har været præsenteret ved flere offentlige arrangementer jf. afsnit 1.5, hvorfor naturstyrelsen ikke vurderer, at der er behov for et borgermøde i forbindelse med idéfasen. Naturstyrelsen forventer at indkalde til offentligt møde, når endelig projektering og godkendelse forelægges.

4.3 Den videre proces

Når høringen er afsluttet, sammenfatter Miljøstyrelsen de indkomne forslag i en udtalelse, der fastlægger, hvad der skal indgå i bygherres videre arbejde med udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten.

Miljøkonsekvensrapporten danner grundlaget for Miljøstyrelsens vurdering af om projektet kan tillades. Her vil eventuelle påvirkninger for af mennesker, natur og miljø i området blive vurderet, herunder om der er behov for foranstaltninger til at forebygge eller begrænse forventede væsentlige skadelige indvirkninger.

Bygherres ansøgning, miljøkonsekvensrapport og Miljøstyrelsens udkast til afgørelse sendes i høring i 8 uger. Herefter vil Miljøstyrelsen vurdere, om der kan meddeles tilladelse til projektet.

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk